

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming wijziging	Datum	10 maart 2023
Zaaknummer	Z2022-00001176	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D2023-00003009	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	22 december 2022	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	- wijzigingsverzoek - ontheffing 82444B8B		

Bureau Waardenburg B.V. heeft namens gemeente Amersfoort een verzoek ingediend voor een wijziging van de verleende ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming voor de locatie Polder Over de Laak aan de Achterhoekerweg in Hooglanderveen (hierna: plangebied). De oorspronkelijke ontheffing heeft kenmerk Z-WNB-RI-REG-2020-1521 (briefnummer: 82444B8B) en hebben we verleend op 31 maart 2022.

Het verzoek tot wijziging van deze ontheffing hebben we ontvangen op 22 december 2022, geregistreerd onder het zaaknummer Z2022-00001176 en opgenomen als bijlage 1 bij deze beschikking. De verleende ontheffing hebben we opgenomen als bijlage 2 bij deze beschikking. Beide bijlagen maken integraal deel uit van dit besluit.

1. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017:

- We verlenen ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit het beschadigen of vernielen betreft van voortplantings- of rustplaatsen van de ransuil.
- We verlenen geen ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit het beschadigen of vernielen betreft van voortplantings- of rustplaatsen van de buizerd. Dit omdat er op basis van de aangeleverde gegevens is beoordeeld dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden voor de desbetreffende soort.
- We verlenen geen ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, vierde en vijfde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit storing betreft van de ransuil en buizerd. 3.1, vijfde lid van de Wet

natuurbescherming stelt namelijk: *Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.* Uit onderhavige aanvraag is gebleken dat de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Tevens is het niet mogelijk om ontheffing te verlenen indien de beoogde storing wel van wezenlijke invloed blijkt. Hierdoor zou ontheffing op grond van artikel 3.1, vierde en vijfde lid niet mogelijk zijn.

We verbinden het volgende voorschrift aan de gewijzigde ontheffing:

13. Roestplaatsen en nestplaatsen van de ransuil dienen ongemoeid te worden gelaten tijdens kwetsbare perioden. Verwijderen van nestplaatsen van ransuil dient te gebeuren in een periode waarin deze nog niet bezet zijn. De minst kwetsbare periode voor ransuil is globaal tussen 1 september en 1 oktober, dit is na hun broedseizoen en voorafgaand aan de winterroestperiode.

Voor het overige deel blijft de verleende ontheffing bekend onder briefnummer 82444B8B, inclusief de bijbehorende voorschriften, zonder aanpassingen van toepassing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1.Omschrijving ingediende wijzigingsverzoek

De oorspronkelijke ontheffing heeft betrekking op de ontwikkeling van het natuurgebied 'Waterrijk'. Het plangebied bevindt zich ten noorden van de Amersfoortse wijk Vathorst en bestaat momenteel uit intensief gebruikte graslanden met langs de zuidwestzijde een aangrenzende watergang genaamd 'Laak'. Binnen het plangebied zijn/waren enkele erven aanwezig met woningen, schuren en stallen.

De ontwikkeling van het natuurgebied Waterrijk bestaat uit de omzetting van intensief gebruikte graslanden naar extensief nat grasland (weidevogelgebied) en moeras. Vrijwel alle aanwezige bebouwing zal worden gesloopt ten behoeve van nieuwbouw. Voor wat betreft de nieuwbouw zijn er strikte kavelpaspoorten opgesteld aan de hand waarvan de erven ontwikkeld kunnen worden, een uitgangspunt is dat de bouw natuurinclusief is. Details van de ruimtelijke ontwikkelingen voor deze omgeving zijn te lezen in het bestemmingsplan.

De oorspronkelijke ontheffing is afgegeven voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren en het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus, kerkuil en steenuil en voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel genoemd in artikel 3.5, eerste lid, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen en het opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. De ontheffing is geldig tot en met 1 januari 2030.

U vraagt of de oorspronkelijke ontheffing kan worden uitgebreid met de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1, tweede, vierde en vijfde lid van de wet voor wat betreft buizerd (*Buteo buteo*) en ransuil (*Asio otus*).

In uw voorstel van 22 december 2022 heeft u onderbouwd dat de herinrichting van de kavels additioneel negatief effect heeft op nestlocaties van de buizerd en de ransuil, die beschermd zijn door de Wet natuurbescherming. Door het opstellen van de boomeffectrapportage (BER; Treevision 2022) is nauwkeurig bekend geworden hoeveel ruimte de bouwvlakken innemen en welke bomen er hierdoor zullen verdwijnen. Hierbij is gebleken dat een nestplaats van

ransuil (reeds bekend en benoemd bij oorspronkelijke ontheffingsaanvraag) in het bouwvak van de toekomstige woning ligt en hierdoor niet behouden kan blijven. Daarnaast heeft de buizerd zich het afgelopen jaar in het plangebied gevestigd en heeft een nest gebouwd op korte afstand van een bouwvlak.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben het wijzigingsverzoek behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

2.3 Beoordeling wijzigingsverzoek

Niet-ontheffingsplichtige soort

Buizerd

Een nest van de buizerd bevindt zich in boom 54 van de erfbeplanting van de Achterhoekerweg 6. Deze nestboom blijft op grond van het boom effect rapport (BER) behouden. Er zullen echter werkzaamheden plaatsvinden binnen 50 m afstand van de nestplaats, waardoor verstoring van de nestplaats als broedlocatie niet is uit te sluiten. Het paar zal naar verwachting een alternatieve nestplaats opzoeken wanneer er op het perceel van Achterhoekerweg 6 regelmatig werkzaamheden plaatsvinden. Er zijn alternatieve locaties waar het paar een nieuw nest kan bouwen en waar nog geen ander buizerdpaar aanwezig is:

- Erfbeplanting Achterhoekerweg 4 (op 125 meter afstand). Dit adres is particulier eigendom waar geen ontwikkelingen zoals sloop en nieuwbouw zijn voorzien. Geschikte nestbomen zijn aanwezig op meer dan 50 m afstand van de dichtstbijzijnde stal en meer dan 100 m afstand van het woonhuis.
- Houtsingel op 120 meter afstand ten oosten van de huidige nestplaats.

Op beide alternatieve locaties is weinig menselijke verstoring en zijn geschikte bomen aanwezig (elzen, populieren) waarin een nest gebouwd kan worden door de soort.

Buizerds zijn verstoringsgevoelig. Het nest is pas gebouwd op het perceel Achterhoekerweg 6) op het moment dat dit (vrijwel) niet meer door mensen bewoond werd. In de gebruiksfase van de nieuwe woningen lijkt het niet waarschijnlijk dat buizerd op zulke korte afstand van de bebouwing blijven broeden. De huidige nestplaats zal dus naar verwachting niet blijven functioneren, maar binnen het territorium kan een nieuw nest gebouwd worden.

Het plangebied maakt minder dan een tiende deel uit van het functioneel leefgebied van het buizerdpaar. Binnen het plangebied vindt omzetting van intensief gebruikt grasland naar onder andere hooiland en moeras plaats. Ook het nieuwe natuurgebied biedt geschikt foerageergebied voor buizerd (jonge watervogels, jonge hazen in hooiland). Het voedselaanbod zal daarom naar niet afnemen en op lange termijn toenemen.

Maatregel: voorkomen van verstoring

De kap van bomen op Achterhoekerweg 6 vindt buiten het broedseizoen van buizerd plaats: tussen 1 september en 1 februari. De nestboom blijft hierbij behouden. De verwachting is dat het buizerdpaar door de werkzaamheden en maatregelen geen nieuw nest zal bouwen in de huidige nestboom en zal uitwijken naar alternatieve nestlocaties die in de directe omgeving aanwezig zijn. Verstoring van gebruikte nesten is daarmee niet aan de orde.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soort

Van buizerds is bekend dat zij meerdere nesten binnen hun territorium hebben en zelfstandig nesten bouwen of oude nesten van andere vogelsoorten uitbreiden. De gegeven voorwaarde voor een gunstige lokale staat van instandhouding is de aanwezigheid van voldoende geschikte nesten en/of nestlocaties in combinatie met voldoende geschikt leefgebied.

De buizerd heeft zowel landelijk als regionaal een gunstige staat van instandhouding. Het is de meest talrijke roofvogel. Lokaal is soms sprake van afname in uitgestrekte bossen op de zandgronden (o.a. Veluwe) maar dat geldt niet voor de voedselrijke buitengebieden waar ook het plangebied toe behoort. Overal rond Amersfoort broeden buizerds waar niet teveel menselijke verstoring plaatsvindt: defensie terreinen, natuurgebieden, houtsingels en bosjes in het buitengebied (Stand van de natuur in Amersfoort 2019).

Voor de buizerd geldt dat het broedpaar dat momenteel aanwezig is in en rond het plangebied, behouden kan blijven binnen hun eigen territorium, maar buiten de invloedssfeer van de beoogde werkzaamheden.

Op basis van de aanwezige alternatieve nestlocaties en geschikt foerageergebied in combinatie met de regionale en landelijke gunstige staat van instandhouding, wordt er niet verwacht dat de beoogde werkzaamheden een essentiële nestplaats van buizerd zal vernielen. Het aanwezige nest beschouwen wij hierdoor geen jaarrond beschermd nest en kan buiten het broedseizoen ongeschikt worden gemaakt (mits hier geen (jaarrond) broedvogelactiviteit wordt waargenomen) zonder dat een ontheffing benodigd is.

Aanwezige beschermde soort

Ransuil

Boom nummer 430 op de Achterhoekerweg 1a wordt gebruikt als nestplaats en winterroestplaats door de ransuil. Op grond van het boom effect rapport ligt deze boom in het bouwvlak en zal dus door de werkzaamheden verdwijnen. Door het verschuiven van de huidige werkvlakken op perceel Achterhoekerweg 1a zou de huidige nestboom wellicht voor de korte termijn behouden kunnen blijven maar door aantasting van de wortels bij graafwerkzaamheden zal de boom binnen enkele jaren afsterven. Ook andere coniferen op het perceel die wel behouden blijven, worden gebruikt als winterroestplaats. Hierdoor kan het terrein na afloop van de werkzaamheden blijven functioneren als winterroestplaats. Om de functionaliteit van de nestplaats te behouden zijn maatregelen genomen. Ransuilen zijn niet verstoringsgevoelig en broeden regelmatig in tuinen van bewoonde huizen. Toen het perceel (1a) gebruikt werd als nestplaats door ransuil werd het huis op het perceel eveneens bewoond. De verwachting is daarom dat de nestplaats in de gebruiksfase op het perceel kan blijven functioneren. Daarnaast zijn ook maatregelen genomen voor ransuil op het naastgelegen perceel van Achterhoekerweg 6, waar het paar naar zou kunnen uitwijken.

Maatregel 1: Instandhouding aanbod aan verblijfplaatsen

In totaal zijn vier nestmanden geplaatst voor ransuilen. Ransuilen bouwen zelf geen nest en maken vaak gebruik van kunstnesten of manden. Op de Achterhoekerweg 1A zijn op 7 mei 2021 (zie oorspronkelijke ontheffing) twee ransuil manden opgehangen in coniferen op enkele tientallen meters afstand van de oorspronkelijke nestboom en daarnaast twee manden in met klimop begroeide bomen op Achterhoekerweg 6 op 380 meter afstand van de oorspronkelijke nestboom. Gebruik van met klimop begroeide bomen als nestplaats van de ransuil is onder andere bekend van de Achterhoekerweg 10 . Omdat de manden inmiddels anderhalf jaar geleden zijn opgehangen is sprake van een zeer ruime gewenningsperiode.

Met de manden is gedurende de werkzaamheden en in nabije toekomst het aanbod van (potentiële) broedlocaties gegarandeerd. De manden kunnen vervangen worden indien de monitoring (zie hieronder) hier aanleiding toe geeft. Op de lange termijn zullen veel nieuwe nesten van kraai en ekster verschijnen (onder andere in het tuinpark). Nesten van deze soorten kunnen door ransuil gebruikt worden als nestplaats.

Maatregel 2: voorkomen van verstoring

De kap van coniferen op Achterhoekerweg 1a vindt buiten het broedseizoen en winterroestseizoen plaats. De rij coniferen die aan de zuidrand van het perceel staan blijven behouden en dit terrein wordt afgezet met rood/wit lint om menselijke betreding te voorkomen. De daaropvolgende bouwwerkzaamheden vinden deels binnen het winterroestseizoen en broedseizoen plaats. Dit kan ervoor zorgen dat de erfbeplanting tijdelijk minder geschikt wordt als nestplaats en winterroestplaats. Omdat alternatieve nest- en winterroestplaatsen aanwezig zijn, is op dat moment geen sprake van wezenlijke storing. Het plangebied kan immers blijven functioneren als nest- en winterroestplaats.

Het plangebied maakt slechts een tiende deel uit van het functioneel leefgebied van de ransuil in het plangebied. Binnen het plangebied vindt omzetting van intensief gebruikt grasland naar onder andere hooiland en moeras plaats. Hierbinnen zijn bermen en hooilanden met extensief maaibeheer aanwezig die zeer geschikt foerageergebied voor ransuil vormen. Het extensief maaibeheer laat zowel een hoge muizendichtheid als bereikbaarheid (mogelijkheid om muizen te vangen in lage vegetatie) voor ransuilen toe.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soort

De staat van instandhouding van de ransuil is landelijk als zeer ongunstig beoordeeld (SOVON; <https://stats.sovon.nl/stats/soort/7670>) en staat op de Rode Lijst in de categorie kwetsbaar. Sinds 1984 is sprake van een afname. Belangrijke oorzaken voor de achteruitgang vormen predatie door havik in de grote bosgebieden op de hogere zandgronden en intensivering van de landbouw die tot lagere muizendichtheden heeft geleid. De laatste 12 jaar is er geen sprake van een significante verandering van het aantal broedparen. In Nederland wordt het aantal broedparen geschat op 2100-3000 (2018-2020).

In de regio komt de soort vrijwel overal voor in lage dichtheden (Stand van de natuur in Amersfoort, 2019). Rond Amersfoort is de soort sterk achteruitgegaan op de zandgronden. In de polders heeft de soort net als de kerkuil geprofiteerd van de goede muizenjaren in 2014 en 2019. Omdat de soort niet in kasten broedt en een lage trefkans heeft, is het verspreidingsbeeld niet compleet. De soort broedt midden in de stad in Park Schothorst en de wijk Rustenburg, op de Heuvelrug en in de polders rond de stad.

Voor de ransuil geldt dat het broedpaar dat momenteel aanwezig is in het plangebied, behouden kan blijven binnen hun eigen territorium door het treffen van maatregelen.

Monitoring

Voor Waterrijk is een monitoringsplan (zie oorspronkelijke ontheffing) opgesteld om het gebruik van de nieuwe voorzieningen (waaronder de ransuilmanden) te monitoren. De monitoring start in 2023 en loopt door t/m 2025. Gedurende deze monitoring worden gebruikte nesten jaarlijks gevolgd. Daarnaast wordt het oorspronkelijke monitoringsplan uitgebreid tot drie bezoeken gedurende de broedtijd van ransuil zodat bijsturing van de werkzaamheden en mitigerende en compenserende maatregelen kan plaatsvinden.

Conclusie

De werkzaamheden worden middels een ecologisch werkprotocol en onder ecologische begeleiding uitgevoerd. Te allen tijde dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht.

Aan dit wijzigingsbesluit hebben we een aanvullend voorschrift verbonden. Het voorschrift (zie hoofdstuk 1 van dit wijzigingsbesluit) moet nageleefd worden en maken integraal deel uit van dit wijzigingsbesluit en van de oorspronkelijke ontheffing.

Ransuil

Er zijn voldoende alternatieve voorzieningen (ransuil manden) voor de ransuil geplaatst op geschikte locaties en er is een voldoende lange gewenningsperiode aangehouden. De voorgestelde wijziging heeft daardoor geen negatieve impact op de beschermde soorten. Daarom gaan we akkoord met het wijzigingsverzoek.

U heeft voldaan aan de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing van de Wet natuurbescherming als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid. We gaan akkoord met het wijzigingsverzoek.

Buizerd

Voor de werkzaamheden, zoals deze aan ons zijn voorgelegd, geldt geen ontheffingsplicht. Dit komt doordat de gebruiksfuncties van buizerd binnen het plangebied niet van essentieel belang zijn, met voldoende alternatieven in de omgeving. In deze situatie worden dus geen verbodsbepalingen overtreden.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan Bureau Waardenburg B.V. en een afschrift van de beschikking aan:

1. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
2. Gemeente Amersfoort.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking.

De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

1. Via het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening of via de printversie van dit formulier. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl (zoekterm "Bezwaar tegen beslissing provincie").
2. Via een zelfgeschreven bezwaarschrift

Maakt u geen gebruik van het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening, maar van de printversie van het formulier of van een zelfgeschreven bezwaarschrift? Onderteken deze dan met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank.

Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast de bezwaarprocedure. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan.

U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben.

Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:
Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw wijziging ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. (indien relevant:) Bijvoorbeeld wanneer een gebied beschermd is op basis van een bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening. We raden u dan ook aan om hierover zo snel mogelijk contact op te nemen met de gemeente waarin het plangebied ligt. Heeft u vanuit het bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening toestemming nodig voor de ruimtelijke ingreep? Dan kunt u pas beginnen met het uitvoeren van de werkzaamheden als u alle toestemmingen ontvangen heeft. (vul dit eventueel aan met vergunningen of ontheffingen waarmee de aanvrager in dit specifieke geval rekening moet houden)) Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit wijzigingsbesluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Wijzigingsverzoek

Bijlage 2: Oorspronkelijke ontheffing (briefnummer: 82444B8B)